

KEUZEBAAS

Susanne Weingart, Marianne Maat

Workshop

- Introductie
- Het praktijkonderwijs
- De leerlingen, middelengebruik en cijfers
- Lespakket Keuzebaas
- Implementatie
- Vragen

Praktijkonderwijs Amsterdam

<https://www.youtube.com/watch?v=HOhzEirU5NY>

Praktijkonderwijs leerlingen

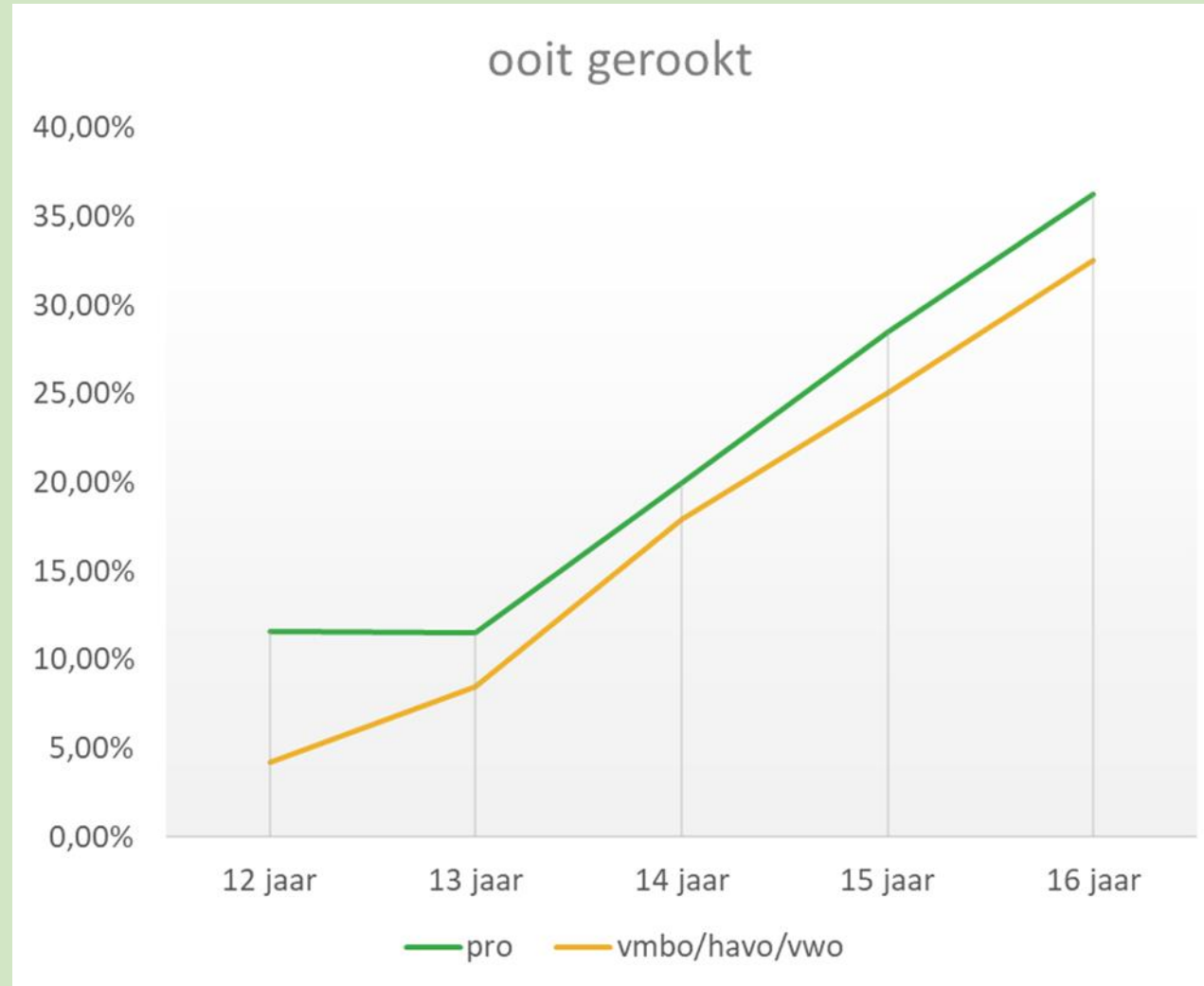
Leerlingen van het praktijkonderwijs:

- ervaren vaker negatieve mentale, fysieke en sociale consequenties
- zijn meer beïnvloedbaar
- zijn kwetsbaar

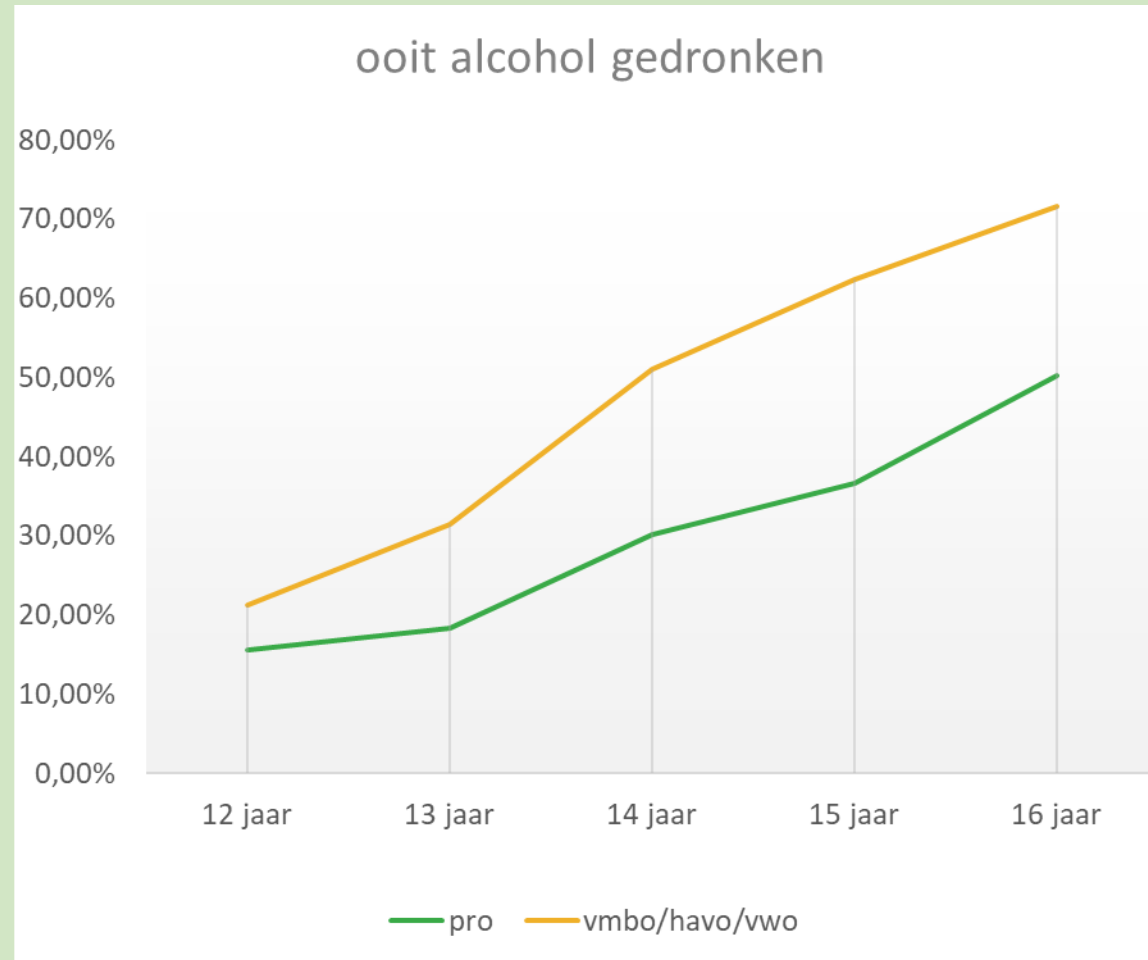
Leerlingen van het praktijkonderwijs en middelengebruik

- verhoogd risico op het ontstaan van problemen
- verhoogd risico op problematisch middelengebruik
- bij gebruik zijn de problemen groter

Vergelijking prevalentie roken pro - vmbo/havo/vwo

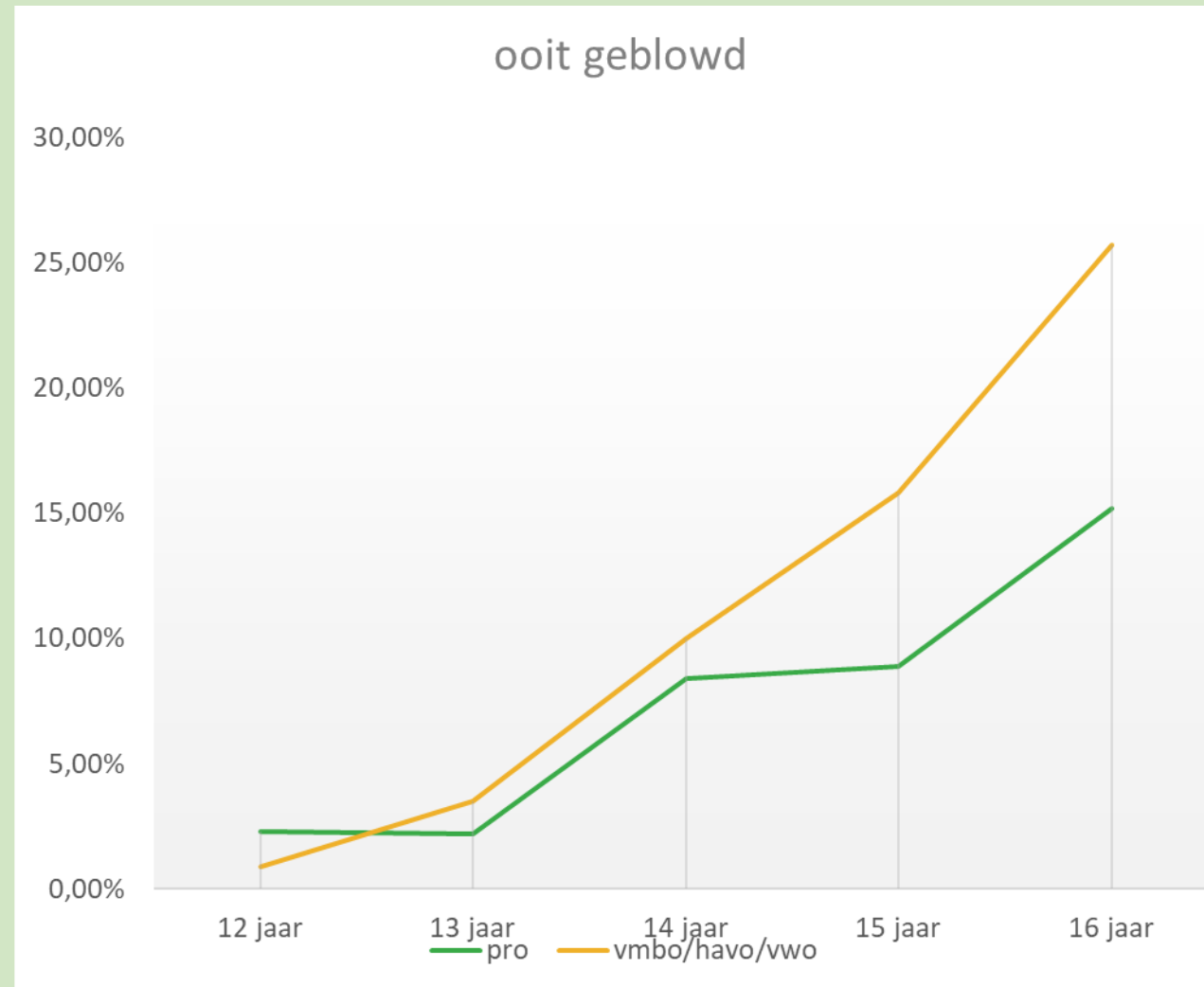

Vergelijking prevalentie alcoholgebruik pro - vmbo/havo/vwo

Vergelijking prevalentie wiet gebruik pro - vmbo/havo/vwo

Keuzebaas

Leerdoelen Keuzebaas

- Kennis
- Risicoperceptie
- Ervaren sociale norm
- Vaardigheden
- Attitude

Onderzoek

- Voorafgaand aan ontwikkeling: gesprekken met leerlingen over hun opvattingen.
- Ontwikkeling: docenten en preventiewerkers betrokken bij de vertaling van theorie en gebruikte werkvormen.
- Testen: doorontwikkeld na advies.
- Proceसेvaluatie: twee klassen, observaties, interviews docenten en vragenlijsten voor leerlingen.

Keuzebaas:

- Vergroot kennis (over de risico's) van middelengebruik.
- Vergroot kennis over de redenen waarom minderjarigen geen middelen mogen gebruiken.
- Geeft leerlingen vertrouwen in het maken van gezonde keuzes.
- Helpt leerlingen de vaardigheid 'maken van gezonde keuzes' in de praktijk toe te passen.
- Invloed op de houding en ervaren sociale norm: geen sluitende uitspraak.

Leerjaar 1

Les 1
Introductie

Les 2
Keuzebaas
kwartet

Les 3
Gezonde
afspraken

Les 4
Keuzes maken

Materialen voor leerlingen:

- Werkboekje leerjaar 1
- Kwartet
- 2 filmpjes

Leerjaar 2

**Les 1
Keuzestrip**

**Les 2
Rad van
Risico's**

**Les 3
Keuzebaas
kwartet 2.0**

**Les 4
Help met
kiezen!**

Materialen voor leerlingen:

- Werkboekje leerjaar 2
- Kwartet
- 2 filmpjes

Gebruik mantra

Een kijkje in de keuken: materialen

Keuzebaas kwartet

Leerjaar 1 en 2

RISICO VAN ROKEN - NU

- 1 Slechter kunnen sporten
- 2 **Kost veel geld**
- 3 Slechte adem en huid
- 4 Verslavend

RISICO ALCOHOL - NU

- 1 Coma zulpen
- 2 **Niks kunnen herinneren**
- 3 Kater
- 4 Dingen doen die je niet wil

RISICO VAN ROKEN - LATER

- 1 Meer kans op kanker
- 2 **Longziektes**
- 3 Hartproblemen
- 4 Kortere leven

RISICO LACHGAS

- 1 **Bewusteloos**
- 2 Wonden en littekens
- 3 Bevrozen
- 4 Tintelingen en gevoel weg

RISICO WIET

- 1 **Moelijk opletten**
- 2 Je slecht voelen
- 3 In de war raken
- 4 Verslavend

RISICO WATERPIJP

- 1 **Net zo slecht als roken**
- 2 Meer kans op kanker
- 3 Longziektes
- 4 Hartproblemen

Leerjaar 2

- Kennis
- Risicoperceptie
- Attitude

2 x Keuzebaas quiz

- Op slides

- Risicoperceptie
- Ervaren sociale norm

Keuzebaas filmpjes

- Kennis/keuze
- Ervaren sociale norm
- Vaardigheden
- Attitude

Help jij Farah kiezen?

Doelen leerlingen:

Laten zien dat zij voordelen en nadelen kunnen afwegen (vaardigheden).

Spreekt zich positief uit over het maken van gezonde keuzes (attitude).

Doelen docenten:

Weten hoe ze oefeningen over gezonde keuzes en voor- en nadelen kunnen overbrengen.

Keuzebaas Rad van risico's

- Kennis/risicoperceptie
- Attitude
- Ervaren sociale norm

Werkbladen / werkboekjes

WERKBLAD 3 DAGEN GEZOND!

IK GA 3 DAGEN: KIES ÉÉN DING UIT

Meer sporten

Gezonder eten
(bijv. meer fruit)

Minder gamen of
social media gebruiken

Vul zelf iets in

WAAROM IS DEZE AFSpraak BELANGRIJK?

WAAR BEGIN IK MEE?

WIE HELPT OM MIJN AFSpraak TE LATEN LUKKEN?

Mijn ouders

Mijn broer/zus

Mijn vrienden

Mijn school

MAAK HET LEUK!

LAAT ZIEN DAT JE EEN AFSpraak HEBT!

WERKBLAD ESRA MAAKT EEN KEUZE

**STOP!
DENK**

Esra heeft een keuze!

STAP 1 Wat is het probleem van Esra?

STAP 2 Welke keuzes kan Esra maken?

STAP 3 Wat is het voordeel en het nadeel van keuze 1?
Wat is het voordeel en het nadeel van keuze 2?

STAP 4 Esra doet wat jij gekozen hebt!

VUL HET STAPPENPLAN IN:

STAP 1 Wat is het probleem van Esra?

STAP 2 Welke keuzes kan Esra maken?

KEUZE 1

KEUZE 2

STAP 3 Wat is het voordeel en het nadeel van keuze 1?

KEUZE 1

voordeel:

nadeel:

Wat is het voordeel en het nadeel van keuze 2?

KEUZE 2

voordeel:

nadeel:

KIES

STAP 4 Welke keuze vind jij het beste?

De beste keuze vind ik:

DOE!

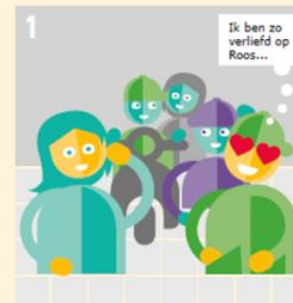
ESRA DOET WAT JIJ GEKOZEN HEBT!

KEUZESTRIP ROOS EN TARIK

ROOS EN TARIK

Het is pauze op school. Tarik en Roos staan met vrienden op het schoolplein. Tarik vindt Roos leuk. "Kijk jongens!" Roos haalt een paar sigaretten uit haar tas. Ze steekt een sigaret op en neemt een trekje. Ze geeft ook sigaretten aan haar vrienden. Ze vraagt aan Tarik of hij ook wil. Tarik twijfelt. Hij vindt roken vies. Maar hij is bang dat als hij nee zegt, dat Roos hem niet meer leuk vindt. Wat moet hij doen?

STOP! WE GAAN NAAR HET STAPPENPLAN... →

WERKBLAD 3 DAGEN GEZOND!

IK GA 3 DAGEN: KIES ÉÉN DING UIT

Meer sporten

Gezonder eten
(bijv. meer fruit)

Minder gamen of
social media gebruiken

Vul zelf iets in

WAAROM IS DEZE AFSpraak BELANGRIJK?

WAAR BEGIN IK MEE?

WAAR BEGIN IK MEE?

WIE HELPT OM MIJN AFSpraak TE LATEN LUKKEN?

Mijn ouders

Mijn broer/zus

Mijn vrienden

Mijn school

MAAK HET LEUK!

LAAT ZIEN DAT JE EEN AFSpraak HEBT!

Certificaat leerlingen

**IK BEN EEN
KEUZEBAAS**

NAAM:

.....

.....

BEWIJS VAN DEELNAME AAN DE LESSENSERIE KEUZEBAAS

KEUZEBAAS

Trimbos
instituut

HELDER
OP SCHOOL

Keuzebaas pakket

- 20 Werkboekjes leerjaar 1
- 20 werkboekjes leerjaar 2
- 5 kwartetten
- Handleiding voor docenten
- Certificaten voor leerlingen

- Toegang tot digitale docentenomgeving met o.a. filmpjes

- Mogelijkheid tot bijbestellen

- €55,-

Docentenomgeving Keuzebaas

Hier vindt u alle materialen voor **Keuzebaas**. Er zijn lesmaterialen voor leerjaar 1 en lesmaterialen voor leerjaar 2. Per les vindt u een instructie, werkbladen, filmpjes en andere materialen.

Keuzebaas is een lespakket voor leerlingen uit het praktijkonderwijs en hun ouder(s). Het is een lespakket voor doeners, dat de leerlingen bewust maakt van de risico's van roken, alcohol, wiet en lachgas. De leerlingen worden bovendien uitgedaagd om eigen, gezonde keuzes te maken. Centraal staat dat niet roken, niet drinken en niet gebruiken de norm is.

Het lespakket **Keuzebaas** bestaat uit 4 lessen per leerjaar. Alle lessen bestaan uit het overdragen van kennis, opdrachten en interactie.

Vooraf vragen we u akkoord te gaan met het gebruik van uw persoonlijke gegevens in een digitale leeromgeving.

The screenshot displays a digital interface for the 'Keuzebaas' teacher environment. At the top, there is a navigation bar with a left-pointing arrow and a right-pointing arrow. Below this, a grid of lesson cards is visible. Each card has a title and a circular icon representing the content type. The cards are arranged in a 4x3 grid:

Akkoord gaan met geb...	Instructie leerjaar 1 en 2	Leerjaar 1 Les 1
Leerjaar 1 Les 2	Leerjaar 1 Les 3	Leerjaar 1 Les 4
Leerjaar 2 Les 1	Leerjaar 2 Les 2	Leerjaar 2 Les 3
Leerjaar 2 Les 4	Colofon	Contact

Keuzebaas ouders / opvoeders

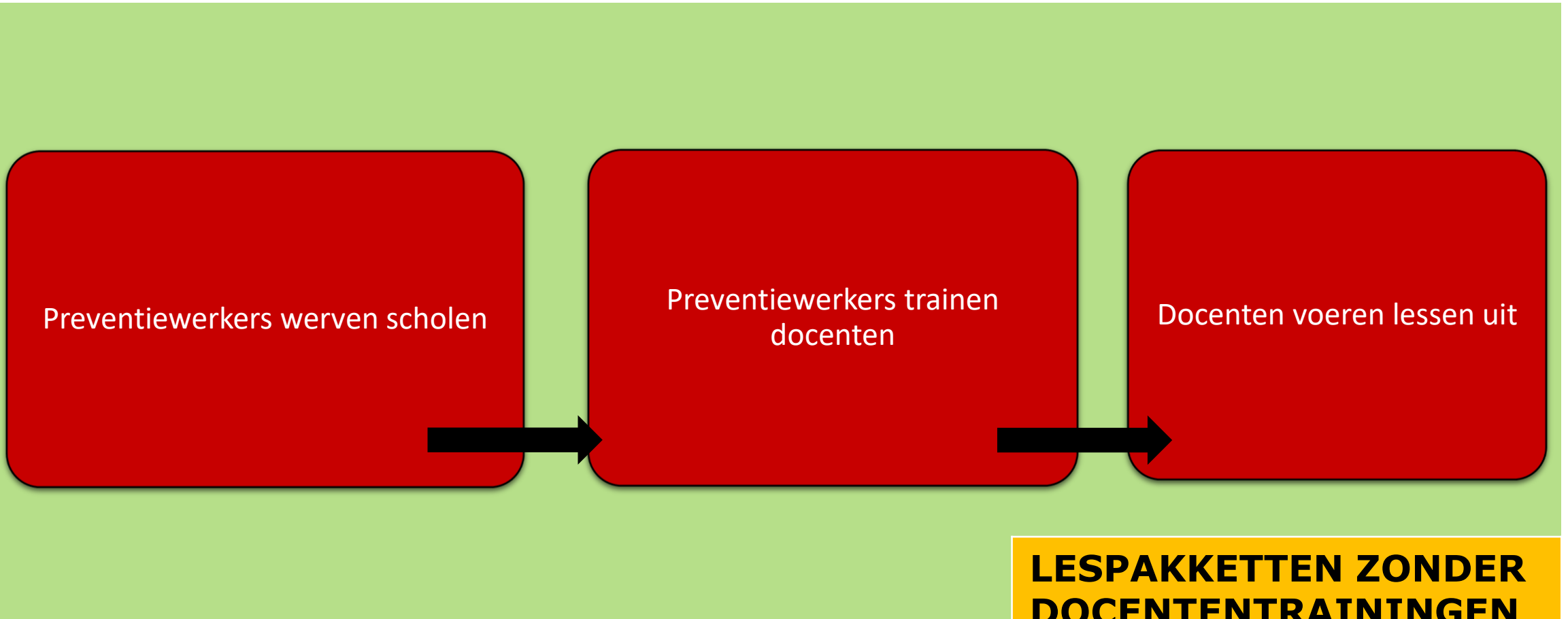
Flyer voor ouders in begrijpelijke taal

E-zine met verdiepende informatie

Keuzebaas implementatie

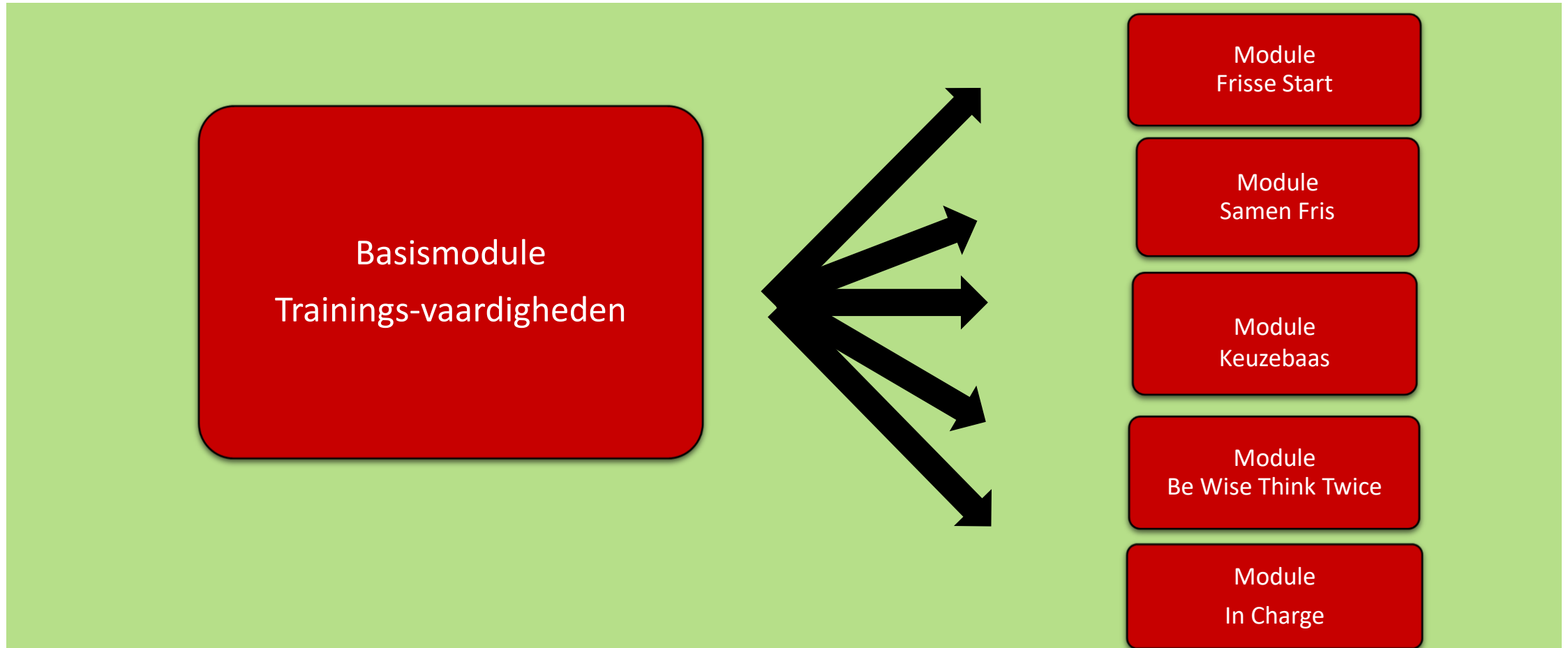
Implementatie in de regio

LESPAKKETTEN ZONDER DOCENTENTRAININGEN

- Smokefree challenge
- Smoke-alert
- Take it Personal

Implementatie vanuit Helder op School

**FRISSE
START**

VO/BRUGKLAS

12/13 jr.

KEUZEBAAS

PRAKTIJKONDERWIJS KLAS 1 & 2

12/15 jr.

**SAMEN
FRIS**

VO /KLAS 2 en 3

14/15 jr.

**BE WISE
THINK TWICE**

VSO / cluster 4

14/15 jr.

**IN
CHARGE**

VO & MBO

Vanaf 16 jr.

Werven Keuzebaas

- Mentoren
- Korte lijnen zorgstructuur
- Voor integrale aanpak: directie

Bestellen materialen

- Docenten volgen docententraining
- Training doorgeven aan Helder op School
- Bestellen via link uit trainersomgeving
  - ✓ Getrainde trainer
  - ✓ School
- Let op: bestel zowel docentenomgeving als lespakket

**Ondersteuning:
helderopschool@trimbos.nl**

Vragen?

**DANK VOOR DE
AANDACHT!**

KEUZEBAAS